

RIKSDAGENS PROTOKOLL

1959

FÖRSTA KAMMAREN

Nr 4

13—18 februari

Debatter m. m.

	Sid.
Onsdagen den 18 februari	
Beskattningen av allmännyttiga bostadsföretag	7
Skogsvårdsavgiften för år 1959	12
Interpellation av herr Grym om viss utredning angående anordnande av en laxtrappa i Kalix älv	16

Samtliga avgjorda ärenden

Onsdagen den 18 februari	
Statsutskottets utlåtande nr 27, ang. försäljning av vissa, allmänna arvsfonden tillfallna fastigheter	6
— nr 28, ang. fråga om befrielse från viss betalningsskyldighet till kronan	6
— nr 29, ang. frågor om befrielse från ersättningskyldighet till kronan m. m.	6
— nr 30, ang. ersättning till F. M. From m. fl.	6
Bevillningsutskottets betänkande nr 1, ang. ändrad lydelse av 53 § 1 mom. kommunalskattelagen, m. m.	6
— nr 2, ang. skattebefrielse för bidrag från s. k. länsstiftelser m. m.	6
— nr 4, ang. ändring i kommunalskattelagen	7
— nr 5, ang. skogsvårdsavgiften för år 1959	12

Fredagen den 13 februari

Kammaren sammanträdde kl. 14.00.

Justerades protokollet för den 7 innevarande månad.

Anmälades och godkändes statsutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 13, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anslag för budgetåret 1959/60 till oförutsedda utgifter;

nr 14, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar under Utgifter å driftbudgeten, För flera huvudtitlar gemensamma frågor;

nr 49, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående samarbete med Stockholms stad för uppförande och drift av en psykiatrisk klinik vid S:t Görans sjukhus i Stockholm;

nr 50, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1958/59, i vad propositionen avser försvarsdepartementets verksamhetsområde;

nr 51, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1958/59, i vad propositionen avser socialdepartementets verksamhetsområde;

nr 52, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1958/59, i vad propositionen avser kommunikationsdepartementets verksamhetsområde;

nr 53, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1958/59, i vad propositionen avser ecklesiastikdepartementets verksamhetsområde;

nr 54, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggs-

stat II till riksstaten för budgetåret 1958/59 i vad propositionen avser handelsdepartementets verksamhetsområde;

nr 55, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1958/59, i vad propositionen avser inrikesdepartementets verksamhetsområde;

nr 56, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående fortsatt disposition av vissa äldre anslag;

nr 57, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående överlåtelse av vissa kronan tillhöriga fastigheter m. m.;

nr 58, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anslag för budgetåret 1959/60 till avskrivning av oreglerade kapitalmedelsförluster; och

nr 59, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående stat för statens allmänna fastighetsfond för budgetåret 1959/60.

Anmälades och bordlades Kungl. Maj:ts till kammaren överlämnade proposition nr 54, med förslag till lag om ändring i sinnessjuklagen den 19 september 1929 (nr 321).

Anmälades och bordlades

statsutskottets utlåtanden:

nr 27, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av vissa, allmänna arvsfonden tillfallna fastigheter;

nr 28, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående fråga om befrielse från viss betalningsskyldighet till kronan;

nr 29, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående frågor om befrielse från ersättningsskyldighet till kronan m. m.; och

nr 30, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ersättning till F. M. From m. fl.; samt

bevillningsutskottets betänkanden:

nr 1, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 53 § 1 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.;

nr 2, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående skattebefrielse för bidrag från s. k. länsstiftelser m. m.;

nr 4, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) jämte i ämnet väckt motion; och

nr 5, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 1, såvitt propositionen

angår det promilletal, varmed skogs- vårdsavgiften för år 1959 skall utgå.

Anmäldes och bordlades en av herr *Larsson, Thorsten*, under sammanträdet till herr talmannen avlämnad, av honom och herr *Gustafsson, Nils-Eric*, under tecknad motion, nr 387, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1959/60 till bidrag till studiecirkelverksamhet och till ungdomens fritidsverksamhet.

Justerades ett protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 14.03.

In fidem

K.-G. Lindelöw

Tisdagen den 17 februari

Kammaren sammanträdde kl. 16.00.

Justerades protokollen för den 10 och den 11 innevarande månad.

Anmälades och godkändes första lagutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 62, till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 16 februari 1934 (nr 19) om fullgörande i vissa fall av betalnings-skyldighet i förhållande till utlandet m. m.

Anmälades och godkändes tredje lagutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 63, till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 11 § 1 och 2 mom. förordningen den 22 juni 1934 (nr 320) angående grunder för förvaltningen av viss kronoegendom.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts proposition nr 54, med förslag till lag om ändring i sinnessjuklagen den 19 september 1929 (nr 321).

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet motionen nr 387, av herr *Larsson, Thorsten*, och herr *Gustafsson, Nils-Eric*.

Föredrogs och bordlades ånyo statsutskottets utlåtanden nr 27—30 samt bevillningsutskottets betänkanden nr 1, 2, 4 och 5.

Anmälades och bordlades följande till kammaren överlämnade kungl. propositioner:

nr 49, angående Sveriges medlemskap i Mellanstatliga rådgivande sjöfartsorganisationen (IMCO);

nr 50, angående införlivande med statens järnvägar av Stockholm—Roslagens järnvägar;

nr 51, med förslag till lag om krigsansvarighet för liv- och invaliditetsförsäkring; samt

nr 52, med förslag till lag med vissa bestämmelser om inländsk försäkringsrörelse vid krig m. m.

Anmälades och bordlades följande under sammanträdet till herr talmannen avlämnade motioner:

nr 388, av herr *Pålsson m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 4 kap. 14 § vattenlagen;

nr 389, av herr *Sörlin m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 4 kap. 14 § vattenlagen;

nr 390, av herr *Birke*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående åtgärder för kvalitetsförbättring av matpotatis;

nr 391, av herr *Möller m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1959/60 till bidrag till studiecirkelverksamhet och till ungdomens fritidsverksamhet; samt

nr 392, av herr *Sundelin*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statens stöd åt hästaveln.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 16.04.

In fidem

K.-G. Lindelöw

Onsdagen den 18 februari

Kammaren sammanträdde kl. 14.00.

Anmäldes och godkändes jordbruksutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 60, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1958/59, såvitt propositionen avser jordbruksärenden;

nr 61, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående befrielse i vissa fall från betalningsskyldighet till kronan; och

nr 64, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av vissa kronoegendomar m. m.

Föredrogs och hänvisades till utrikesutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 49, angående Sveriges medlemskap i Mellanstatliga rådgivande sjöfartsorganisationen (IMCO).

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 50, angående införlivande med statens järnvägar av Stockholm—Roslagens järnvägar.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 51, med förslag till lag om krigsansvarighet för liv- och invaliditetsförsäkring; samt

nr 52, med förslag till lag med vissa bestämmelser om inländsk försäkringsrörelse vid krig m. m.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott nedannämnda motioner:

nr 388, av herr *Pålsson m. fl.*, och
nr 389, av herr *Sörlin m. fl.*

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet motionen nr 390, av herr *Birke*.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet motionen nr 391, av herr *Möller m. fl.*

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet motionen nr 392, av herr *Sundelin*.

Föredrogs ånyo statsutskottets utlåtanden:

nr 27, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av vissa, allmänna arvsfonden tillfallna fastigheter;

nr 28, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående fråga om befrielse från viss betalningsskyldighet till kronan;

nr 29, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående frågor om befrielse från ersättningsskyldighet till kronan m. m.; och

nr 30, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ersättning till F. M. From m. fl.

Vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt bifölls.

Föredrogs ånyo bevillningsutskottets betänkanden:

nr 1, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 53 § 1 mom. kommunal-skattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.; och

nr 2, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående skattebefrielse för bidrag från s. k. länsstiftelser m. m.

Vad utskottet i dessa betänkanden hemställt bifölls.

Ang. beskattningen av allmännyttiga bostadsföretag

Föredrogs ånyo bevillningsutskottets betänkande nr 4, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) jämte i ämnet väckt motion.

I en den 12 december 1958 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 9, hade Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370).

I propositionen hade föreslagits att inkomst av fastighet, tillhörig allmännyttigt bostadsföretag, som bildats efter den 30 juni 1945, skulle beräknas enligt samma schablonmetod, som tillämpades beträffande fastighet, som ägdes av bostadsförening eller bostadsaktiebolag.

Till utskottet hade hänvisats den i anledning av propositionen väckta motio-

nen I: 280, av herr *Bergman*, vari hemställt, att Kungl. Maj:ts proposition nr 9 måtte antagas med den ändringen, att 24 § 3 mom. i förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) erhöles lydelse, motionen visade.

Den av motionären förordade ändringen innebar, att den i propositionen föreslagna schablonmetoden skulle tillämpas för alla allmännyttiga företag, oavsett tidpunkten för dessas bildande.

Utskottet hade i det nu föreliggande betänkandet på åberopade grunder hemställt, att riksdagen måtte, med förklaring att Kungl. Maj:ts förevarande proposition, nr 9, icke kunnat av riksdagen oförändrad bifallas samt med bifall till motionen I: 280, av herr *Bergman*, antaga det vid propositionen fogade förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) med den ändring av 24 § 3 mom., som framginge av följande lydelse:

(Kungl. Maj:ts förslag)

24 §.

3 mom. Har fastighet — — — före taxeringsåret.

Vad i föregående stycke sägs skall äga motsvarande tillämpning i fråga om fastighet, vilken tillhört bolag, förening eller stiftelse, som bildats efter den 30 juni 1945 och av bostadsstyrelsen (statens byggnadslånebyrå) eller länsbostadsnämnd erkänts såsom allmännyttigt bostadsföretag.

Att inkomst — — — till 38 §.

(Se vidare anvisningarna.)

(Utskottets förslag)

24 §.

3 mom. Har fastighet — — — före taxeringsåret.

Vad i föregående stycke sägs skall äga motsvarande tillämpning i fråga om fastighet, vilken tillhört bolag, förening eller stiftelse, som av bostadsstyrelsen (statens byggnadslånebyrå) eller länsbostadsnämnd erkänts såsom allmännyttigt bostadsföretag.

Att inkomst — — — till 38 §.

(Se vidare anvisningarna.)

Reservationer hade avgivits

I) av herrar *Hagberg*, *Nilsson* i *Svalöv* och *Magnusson* i *Borås*, vilka på anförda skäl ansett, att utskottet bort hemställa, att riksdagen måtte avslå dels Kungl. Maj:ts förevarande proposition, nr 9, dels motionen I: 280, av herr *Bergman*;

II) av herr *Gustaf Elofsson*, som likväl ej antytt sin åsikt.

Herr HAGBERG (h):

Herr talman! Då finansministern för ett par år sedan, det var närmare bestämt 1954, föreslog en sådan ändring av våra skatteförfattningar, att de s. k. allmännyttiga bostadsföretagen — jag kommer, herr talman, att använda denna term i fortsättningen — skulle beskattas enligt en schablonmässig metod, så motsatte vi oss detta inom den meningsriktning, jag tillhör. Vi fann det

Ang. beskattningen av allmännyttiga bostadsföretag

över huvud taget principiellt oriktigt, att man på detta sätt skulle välja ut en viss förvärvskälla, den som brukar betecknas såsom »annan fastighet», och beträffande denna tillverka speciella regler som helt skilde sig från vad som gällde i fråga om övriga förvärvskällor. Vi menade, att konsekvenserna av ett sådant tillvägagångssätt skulle bli ganska egendomliga. En sådan lagstiftning som då föreslogs skulle ju kunna innebära att av två bredvid varandra liggande hyresfastigheter av samma storlek och med samma utseende, med samma inkomster och samma utgifter den ena i stort sett skulle bli skattefri, bortsett från fastighetsskatten, medan den andra skulle bli belastad med en inte obetydlig skatt. Principen om likformighet i beskattningen skulle på det sättet, menade vi, komma att rubbas i högst betänklig grad.

Lagstiftningen genomfördes emellertid, och de s. k. allmännyttiga bostadsföretagen gavs denna privilegierade ställning i fråga om beskattningen. Men, som vi alla vet, har det ju ingalunda stannat vid detta. Även i åtskilliga andra hänseenden har dessa företag favoriserats. Jag tror inte, att man kan använda något annat uttryck i detta sammanhang än just detta — favoriserats. Jag vill sålunda erinra om vad var och en väl känner till, nämligen att de erhåller statliga lån och subventioner, i väsentligt större utsträckning än övriga bostadsföretag.

Det förslag, som bevillningsutskottets majoritet här har presenterat, innebär i korthet, att den i propositionen föreslagna schablonmetoden nu skall tillämpas för alla s. k. allmännyttiga företag, oavsett tidpunkten för dessas bildande — en ytterligare utsträckning, som jag ser saken, av propositionen och en ytterligare markering av den här gruppens favoriserade ställning. De principiella anmärkningar, som vi framförde 1954, vidhåller vi alltså. Vi menar, att vi har så mycket större anledning att göra detta som de gångna årens erfarenheter har bestyrkt de farhågor som vi tidigare uttalade, och vi har nu så mycket mindre anledning att frånga vår ståndpunkt,

som dessa s. k. allmännyttiga företag har fått sin gynnade ställning ytterligare markerad därigenom att de från och med den 1 januari i fjol som bekant är helt befriade från den reglering av hyrorna, vilken alltså kvarstår för de enskilda fastighetsägarna. Det är onekligen en smula paradoxalt, att de s. k. allmännyttiga företagen utan påföljd kan höja hyrorna, medan ett s. k. icke allmännyttigt företag icke kan göra detta utom genom den omgång som den för denna kategori alltså tillämpade hyresregleringen innebär. Och vidare! De skilda förmåner, vilka jag här har pekat på, kommer ju de s. k. allmännyttiga företagen till del — och det är väl kärnpunkten i hela historien — utan att man för den skull kunnat påvisa, att de håller en lägre hyresnivå än andra ägare av flerfamiljshus. Det borde enligt min mening vara självklart, att man inte via beskattningen skall försöka påverka konkurrensförhållandena olika företag emellan.

Favoriserandet av de s. k. allmännyttiga bostadsföretagen ter sig enligt min mening särskilt egendomlig, om man genom ändringar i lagstiftningen söker anpassa denna, så att den vid olika tillfällen skall ha den utformning som just då kan anses mest gynnsam för en speciell kategori skattskyldiga.

Såsom jag redan har påpekat, kan vi inom högern icke acceptera en sådan ordning som denna. Den strider mot kravet på jämlikhet inom beskattningen. Vi har svårt att förstå, att bostadsföretag av just denna typ skall betecknas såsom allmännyttiga och privatägda fastigheter, om jag får använda den termen, skall anses såsom icke allmännyttiga. Vi betraktar nämligen det bostadsföretag som *allmännyttigast*, vilket kan tillhandahålla lägenheter till lägsta reella kostnader eller, med andra ord, som tillhandahåller den bästa och billigaste produkten, d. v. s. den bästa och billigaste bostaden. Ett sådant företag anser vi som ett allmännyttigt företag. Vi vill, att beskattningen skall vara likformig utan att särskilt gynna eller missgynna olika kategorier skattskyldiga.

Ang. beskattningen av allmännyttiga bostadsföretag

Jag har, herr talman, inte anledning att ytterligare fördjupa mig i detta ämne, som ju är känt för kammarens ledamöter och ofta har diskuterats. Jag kan därför inskränka mig till de ord, som jag här har yttrat, och jag hemställer med hänvisning till dem om bifall till reservation nr I under bevillningsutskottets betänkande, vilket innebär avslag såväl på Kungl. Maj:ts proposition som på den väckta motionen.

Herr ELOFSSON, GUSTAF, (cp):

Herr talman! Jag har till utskottets utlåtande fogat en blank reservation, och jag ber att inför kammaren få redogöra för min inställning till vad vi nu diskutera.

Det är mycket riktigt, såsom herr Hagberg har sagt, att de statliga, allmännyttiga företagen är favoriserade i jämförelse med enskilda, som bygger fastigheter. Så har det varit under några år. Att jag inte anslöt mig till avslagsyrkandet beror på att jag anser, att hela bostadssubventioneringen borde omprövas på ett eller annat sätt, då den säkerligen blir för kostsam att behålla i nuvarande form.

Trots att finansministern i propositionen inte ansett sig kunna tillstyrka, att förmånerna utvidgas till sådana företag som inte kom med i första omgången, har utskottet på grundval av en motion beslutat att föreslå en viss utvidgning. För min del anser jag inte att det är påkallat att vidtaga någon sådan åtgärd i dessa tider, då statsfinanserna är så hårt ansträngda. Det hade varit bättre om man, såsom reservanterna har uttalat sig för, kunnat få bort favoriseringen. Jag har inte lyckats vinna majoritet för min uppfattning, men jag anser att motionen om utsträckning av förmånerna till vissa andra företag i varje fall borde ha avslagits. Det är därför, herr talman, som jag har avgivit min blanka reservation. Jag anser att om fastigheter, som tillhör allmännyttigt bostadsföretag, skall ha vissa förmåner, skall fastigheter som ägs av enskilda ha samma förmåner.

Herr ERIKSSON (s):

Herr talman! Jag tror att det är ganska onödigt att inför kammaren redogöra för de beskattningsregler, som för närvarande gäller för de allmännyttiga bostadsföretagen. Jag är övertygad om att flertalet känner till dem. Eftersom reglerna också är så väl redovisade i utskottets betänkande, anser jag mig inte nu behöva behandla dem. Jag skall därför bara helt kort beröra innehållet i den förändring som nu föreslås.

Som departementschefen framhåller i den föreliggande propositionen har genom de senare årens ränteutveckling ett sådant realläge inträtt, att det synes vara motiverat att beträffande de allmännyttiga bostadsföretagen tillämpa samma schablonregler som gäller för bostadsrättsföreningar och bostadsaktiebolag. Därmed får man en likformighet i beskattningshänseende beträffande likartade typer av bostadsförvaltande företag och — vilket departementschefen också framhåller — en icke oväsentlig förenkling. Jag vill med hänsyn till vad utskottets värderade vice ordförande här nyss framhöll säga, att man väl ändå inte kan likställa allt slags bostadsförvaltning. Här har man dock en mycket likvärdig grupp av bostadsförvaltande företag, nämligen bostadsrättsföreningar, bostadsaktiebolag och allmännyttiga företag, som enligt sina fastställda stadgar och som villkor för de lån de erhåller skall bedriva sin verksamhet utan vinstsyfte. Därtill kommer — och det är det väsentliga innehållet i konstruktionen — att hyrorna skall sättas efter självkostnadspris. Andra typer av bostadsförvaltning ligger mera på det kommersiella planet och är följaktligen ganska väsensskilda former av bostadsförvaltning.

Utskottet har funnit det vara riktigt att utsträcka den likformigheten till att gälla samtliga allmännyttiga företag. Utskottet har därför tagit bort den tidsbegränsning, som departementschefen har föreslagit och som för närvarande gäller. Denna ändring, som utskottet sålunda företagit i förhållande till propositionen, har i pressen uppfattats som om

Ang. beskattningen av allmännyttiga bostadsföretag

— för att citera en tidningsrubrik — »utskottet har varit generösare än finansministern». Den initierade vet emellertid att det förhåller sig tvärtom. Den tidsbegränsning finansministern föreslagit bibehållen är ju motiverad med hänsyn till att det eljest skulle kunna tänkas att äldre företag skulle komma att drabbas oförmånligt av tillämpningen av en schablonregel. För att skydda dessa företag häremot har finansministern velat bibehålla den gällande tidsgränsen. Den utredning, som verkställts inom utskottet, ger emellertid vid handen, att sådana risker sannolikt icke föreligger, därför att flertalet av de företag, som har bildats före den tid som här är angiven, nämligen den 1 juli 1945, har uppfört sitt väsentliga bostadsbestånd efter den tidpunkten. Det kan möjligen teoretiskt sett finnas något företag som så att säga stannat i växten och behållit ungefär den omfattning som det hade före den 1 juli 1945. Utskottet har därför ansett sig kunna utsträcka likformigheten att gälla samtliga allmännyttiga bostadsföretag. Det innebär självklart en förenkling.

Får jag sedan, herr talman, något uppehålla mig vid reservationen, som ju griper in på fler områden än som just avser beskattningsreglerna. Jag ämnar inte inlåta mig på en diskussion om de allmännyttiga företagens konstitution eller deras ställning på den svenska bostadsmarknaden i allmänhet. Man bör väl ändå försöka att koncentrera sig till den fråga, som det här gäller, nämligen de beskattningsregler som skall tillämpas. Men sedan jag läst högerreservationen, har jag blivit något konfunderad i ett par avseenden. Reservationen börjar med att framhålla, att de allmännyttiga företagen är favoriserade i olika avseenden. Bland annat erhåller de statliga lån och subventioner i väsentligt större utsträckning än som tillkommer andra bostadsföretag. När det gäller lånen kan jag möjligen förstå motiveringen. Det kan naturligtvis sägas ligga en favorisering i att företagen får låna sitt anläggningsskapital upp till 100 procent. Men det är kommunerna som är huvudmän

och ägare till företagen, och en annan ordning skulle endast innebära, att huvudmannen skulle få fylla i det som återstår. Följaktligen kan de allmännyttiga bostadsföretagen ju i detta avseende inte anses inta en prioriterad eller favoriserad ställning. Men låt så vara när det gäller detta argument.

Vad däremot gäller subventionerna känner jag mig, herr Hagberg, verkligen irriterad över påståendet att de allmännyttiga bostadsföretagen skulle erhålla subventioner utöver vad som gives åt andra bostadsföretag. Då skulle jag såsom tjänsteman vid ett av de allmännyttiga företagen ha glömt bort någon slags subvention staten ger och inte utnyttjat den, och det är ju pinsamt att bli utsatt för misstanken att inte sköta sitt jobb, ty man skall ju ta ut vad som finns att få. Jag skulle därför vilja ha en närmare konkretisering av vad det möjligen är för slags subvention som skulle finnas och som jag faktiskt har glömt bort i detta sammanhang.

Vidare anges både i herr Hagbergs anförande och i den med I betecknade reservationen skälen för att man inte vill acceptera principerna för en schablonreglering, och skälen är mycket väl kända, och det finns all anledning att respektera högern för att den fortsätter att hävda sin uppfattning i detta avseende. Men man hjälper sig föga genom att framställa det yrkande, som framgår av reservationen, nämligen avslag på den kungl. propositionen, ty det innebär ju bara att man vill bibehålla de schablonregler, som nu gäller. Skulle det ha varit någon mening med den rent principiella deklarationen, skulle väl reservanterna inte bara ha yrkat avslag på propositionen utan även föreslagit att de skatteregler, som gäller för alla andra slag av fastigheter, även skulle tillämpas för de allmännyttiga bostadsföretagen. Detta hade åtminstone varit ett logiskt förslag som följd av den principiella deklarationen.

Herr talman! Innan jag yrkar bifall till utskottets föreliggande förslag, vill jag bara understryka vad utskottet framhåller i sitt utlåtande, när det säger, att

Ang. beskattningen av allmännyttiga bostadsföretag

detta förslag inte kan betraktas som en slutlig lösning av de allmännyttiga bostadsföretagens beskattningsförhållanden, utan att det slutliga avgörandet får träffas i samband med spörsmålet om den rättsliga konstruktionen av företagen.

Med dessa ord, herr talman, ber jag att få yrka bifall till utskottets hemställan.

Herr HAGBERG (h):

Herr talman! Utskottets ärade talesman gjorde här en definition av begreppet allmännyttigt bostadsföretag, mot vilken definition jag inte har någon erinran att framställa — den var korrekt, hämtad som den är ur författningarna. Han underströk, att det väsentliga som enligt författningarna konstituerar ett allmännyttigt företag är det förhållandet, att det arbetar utan vinst. Detta som sagt enligt författningarna. Vi på vårt håll har emellertid en helt motsatt uppfattning. Vi menar, att det väsentliga inte är, att ett företag arbetar utan vinst, utan det väsentliga är om företaget kan prestera en sådan bostad, att den är den billigaste och bästa, man kan få i konkurrensen. För herr Eriksson i Uppsala är det tillräckligt, att företaget inte går med vinst. Vi menar, att ett företag kan gå både med vinst och prestera en bostad, som är bättre, ändamålsenligare och billigare än de allmännyttiga företagen kan åstadkomma. Det är på denna punkt, som det föreligger en avgörande principiell motsättning mellan oss. Det har inte kunnat visas, att de allmännyttiga företagen under alla omständigheter gör ett bättre, ändamålsenligare och billigare arbete i fråga om bostäder än vad den enskilda företagsamheten kan göra, trots alla de förmåner som de allmännyttiga företagen kommer i åtnjutande av.

Vidare kände sig herr Eriksson i Uppsala »irriterad över» — som han sade — att det i reservationen sagts någonting om att de allmännyttiga företagen inte bara erhåller statliga lån i större utsträckning än andra företag utan även subventioner, och detta var någonting

som han inte kände till. Men, herr Eriksson i Uppsala, de har väl i alla fall räntesubventioner?

Herr SPETZ (fp):

Herr talman! Här är det ju fråga om att byta ut ett sätt för schablontaxering av de allmännyttiga bostadsföretagen mot ett annat. När denna schablonmetod infördes, avsåg man att i beskattningshänseende jämställa dessa företag med bostadsrättsföreningar och bostadsaktiebolag. Det har senare visat sig — jag behöver inte gå in på anledningarna — att de s. k. allmännyttiga bostadsföretagen — om jag använder herr Hagbergs ord, men beteckningen allmännyttig har kommit in i författningstext — vid den schablontaxering, som tillämpas för dem, har kommit i ett sämre läge än de bostadskooperativa föreningarna, bostadsrättsföreningarna och bostadsaktiebolagen vid tillämpningen av schablontaxeringen. Den kungl. propositionen innebar ingenting annat än att man skulle jämställa dessa båda schablonmetoder. Man tar bort den särställning som de allmännyttiga företagen har haft och jämställer dem med bostadsrättsföreningarna och bostadsaktiebolagen. Det är alltså hela innebörden i det förslag, som här föreligger.

Herr Eriksson har redan nämnt att det här är ett provisorium. Det kommer förmodligen relativt snart att tvingas fram en viss ändring. Under dessa förhållanden har jag för min del inte funnit något som helst skäl för att gå emot utskottets förslag.

Herr ERIKSSON (s):

Herr talman! Jag uttryckte mig nog så, att skillnaden mellan allmännyttiga bostadsföretag och andra ligger i att de allmännyttiga företagen arbetar utan vinstsyfte. Där kan man naturligtvis sätta citationstecken, men om jag vänder på formuleringen och säger, att de allmännyttiga företagen inte arbetar med främmande kapital, som kräver vinst, kanske distinktionen blir något klarare.

Ang. skogsvårdsavgiften för år 1959

På den direkta fråga jag ställde till herr Hagberg om vilka subventioner som skulle tillkomma endast allmännyttiga bostadsföretag och inte andra, svarade herr Hagberg: räntesubventionen. Mig veterligt erhåller alla som får statliga lån, oavsett om det är enskilda, kooperativa eller allmännyttiga företag, samma form av räntesubvention, upp till precis samma gränser och belopp. Där har jag i alla fall bevakat mitt företags intressen.

Herr ELOFSSON, GUSTAF, (cp):

Herr talman! Det kan vara riktigt att alla får subvention, men de allmännyttiga företagen har privilegiet att själva få bestämma sina hyror. Vi får inte glömma, att de andra är underställda myndigheternas prövning.

I detta fall borde Kungl. Maj:ts förslag bifallas. Herr statsrådet Sträng sitter i kammaren och svimmar väl när jag yrkar bifall till Kungl. Maj:ts proposition oförändrad, men jag tycker inte vi skall utsträcka förmånen innan vi fått hela bostadsfrågan utredd.

Herr ERIKSSON (s):

Herr talman! Om herr Elofsson uppfattar den fria hyressättningen som en subvention, har han kommit ganska långt vid sidan om den terminologi som åtminstone jag använder. Jag tillät mig säga i utskottet, att det är obekantskapen med denna företagsform, som gör att när herr Elofsson yttrar sig i denna fråga, träffar han inte rätt. Men man kan ju inte känna till alla typer av företag.

Jag kan dock trösta herr Elofsson med att säga, att den subvention, som eventuellt skulle ligga i den fria hyressättningen, inte existerar, ty i de allmännyttiga företagens stadgar står som en huvudprincip inskrivet, att hyror skall sättas till självkostnadspris. Eftersom bostadsföretagen står under revision av komumnerna och bostadsstyrelsen, torde det inte vara möjligt att försöka tillämpa en för hög hyressättning.

Sedan överläggningen ansetts härmed slutad, yttrade herr talmannen, att därunder yrkats 1:o) att vad utskottet i det nu ifrågavarande betänkandet hemställt skulle bifallas; 2:o), av herr Hagberg, att den av honom m. fl. vid betänkandet avgivna reservationen skulle godkännas; samt 3:o), av herr Elofsson, Gustaf, att kammaren skulle bifalla Kungl. Maj:ts förevarande proposition, nr 9, vilket jämväl innebure, att motionen I:280 skulle avslås.

Därefter gjordes propositioner enligt berörda yrkanden; och förklarades propositionen på bifall till utskottets hemställan vara med övervägande ja besvarad.

Ang skogsvårdsavgiften för år 1959

Föredrogs ånyo bevillningsutskottets betänkande nr 5, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 1, såvitt propositionen angår det promilletal, varmed skogsvårdsavgiften för år 1959 skall utgå.

I innevarande års statsverksproposition hade Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen besluta, att skogsvårdsavgift enligt förordningen om skogsvårdsavgift skulle för år 1959 utgå med 1,25 promille.

Utskottet, till vars behandling propositionen i denna del hänvisats, hade i det nu föredragna betänkandet av angivna orsaker hemställt, att riksdagen måtte i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen framlagda förslag angående skogsvårdsavgiften besluta, att skogsvårdsavgift enligt förordningen om skogsvårdsavgift skulle för år 1959 utgå med 1,25 promille.

Vid betänkandet hade fogats ett särskilt yttrande av herrar Hagberg, Spetz, Gustaf Elofsson, Söderquist, Bengtson, Nilsson i Svalöv, Kollberg, Vigelsbo, Magnusson i Borås och Stenberg.

Herr SPETZ (fp):

Herr talman! Som kammarens ledamöter torde finna, har precis hälften av bevillningsutskottets ledamöter fogat ett särskilt yttrande till detta utskottsbetän-

kande. Vi vill i det yttrandet slå fast, att den tolkning av 1946 års riksdagsbeslut, som Kungl. Maj:t och utskottet tillämpade vid fjolårets riksdag då promilletalet bestämdes till 1,25, i dagens läge är orimligt. Vi anser att vi har fått stöd för denna vår uppfattning i det betänkande som 1955 års skogsvårdsutredning har framlagt.

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t inte använt den motiveringen, och det har inte heller utskottet gjort, utan man har i stället motiverat sin ståndpunkt med att det förslag som 1955 års skogsvårdsutredning i övrigt har framställt ännu inte prövats hos Kungl. Maj:t. Vi hoppas därför från vårt håll, att finansministern, i samband med att Kungl. Maj:t prövar förslagen, får de fakta som skogsvårdsutredningen har framlagt under sina ögon och i nästkommande års statsverksproposition föreslår en sänkning av uttagningsprocenten för skogsvårdsavgiften.

Det är den saken vi velat slå fast i vårt särskilda yttrande, som alltså icke innebär någon ändring av den uppfattning vi tidigare har haft, trots att vi i år icke har framställt något yrkande.

Jag har alltså, herr talman, inget yrkande.

I detta anförande instämde herrar *Hagberg* (h) och *Anders Johansson* (fp).

Herr **ERIKSSON** (s):

Herr talman! Eftersom det här föreligger ett särskilt yttrande utan något speciellt yrkande finns det ingen anledning att gå in på en sakbehandling av detta ärende. Jag fäste mig emellertid vid att herr Spetz ville understryka att varken utskottet eller departementschefen för ett bibehållande av det nuvarande promilletalet velat använda 1946 års motivering. Nu vill jag bara på utskottets vägnar säga, att utskottet i sin skrivning inte har skrivit bort en sådan eventuell motivering. Om nu herr Spetz vill tolka utskottets utlåtande som ett avståndstagande från 1946 års motivering har han missförstått utskottet. Vad utskottet först har velat invänta är Kungl.

Ang. skogsvårdsavgiften för år 1959

Maj:ts ställningstagande till den utredning, som föreligger i detta spörsmål.

Jag yrkar bifall till utskottets hemställan.

Herr **HANSSON**, NILS, (fp):

Herr talman! Redan vid förra onsdagens plenum, då kammaren behandlade vissa utgifter under nionde huvudtiteln å tilläggsstat II för nu löpande budgetår som hade anknytning till skogsvårdsavgiften och skogsvårdsstyrelsens verksamhet, anmälde jag — utan att gå in i detalj och utan att ställa något yrkande — betänkligheter mot vissa av chefens för jordbruksdepartementet förslag. När vi i dag behandlar skogsvårdsavgiften, som alltså har beröring med tilläggsanslaget, skulle jag vilja återkomma med några ord.

Det är rätt svårt att bedöma skogsvårdsavgiftens berättigande över huvudet utan en historisk återblick. Här kan det naturligtvis inte bli fråga om att jag skall göra en sådan, men jag skulle gärna vilja erinra om att skogsvårdsavgiften tillkom genom beslut av statsmakterna redan 1903 i samband med skogsvårdsstyrelsens tillskapande och i samband med införandet av en modernare skogsvårdslagstiftning. Först betalades avgiften av exportörer av trävaror och trämassa. År 1909 kombinerades avgiften med den då införda skogsaccisen på avverkat virkes rotvärde. I en förordning av 1912, vilken sedan gällde fram till 1947, stadgades att 90 procent av avgiftsmedlen från varje landstingsområde skulle disponeras av skogsvårdsstyrelsen inom området, och 10 procent av avgiftsmedlen skulle inlevereras till statskontoret för att i samband med de statsanslag i övrigt som beviljades under året fördelas mellan skogsvårdsstyrelserna efter behov.

Först från och med den 1 juli 1947 gäller alltså nu rådande ordning, enligt vilken skogsvårdsavgiften är knuten till de vid fastighetstaxeringen fastställda värdena för skogsmark och växande skog, och den har också, som kammaren vet, blivit maximerad till 1,5 promille

Ang. skogsvårdsavgiften för år 1959

av dessa värden. Före 1957 års fastighetstaxering gav skogsvårdsavgiften med promilletalet 1,5 knappa 8 miljoner kronor. Efter höjningen av taxeringsvärdena 1957 ger skogsvårdsavgiften, trots att vi har beslutat en sänkning av promilletalet från 1,5 till 1,25, ungefär 13 miljoner kronor.

Om skogsvårdsavgiften har under de senare åren meningarna varit starkt delade. Jag skall inte nu ingå på alla de skäl som har anförts för och emot skogsvårdsavgiftens bibehållande. Det har varit uppvaktningar för 1955 års skogsvårdsutredning för att helt få bort avgiften, och onekligen har de skäl som åberopats härför sitt berättigande. 1955 års skogsvårdsutredning är den utredning som senast har analyserat skogsvårdsavgiftens karaktär och i enlighet med sina direktiv utrett frågan om skogsvårdsavgiftens storlek.

Inte heller i fråga om utredningens betänkande skall jag härvidlag gå in i detalj. Men det bör kanske understrykas att utredningen ställt den målsättningen, att skogsbruket i princip skall svara för sina skogsvårdskostnader — då givetvis i tillämpliga delar även skogsvårdsstyrelseverksamheten. Denna målsättning löper som en röd tråd genom hela betänkandet. Ett annat exempel är att utredningen vill lägga hela plantskoleverksamheten på rent affärsmässig bog. Vi vill också öka skogsägarnas självverksamhet o. s. v.

Liksom tidigare utredningar har 1955 års skogsvårdsutredning velat se skogsvårdsavgiften som ett skogsbrukets kollektiva bidrag till den del av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet, som inte är av statlig eller eljest allmän karaktär. Å andra sidan har utredningen utgått ifrån att det inte bör råda delade meningar om att staten bör med allmänna medel bestrیدا den del av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet, som är av offentlig natur. Den delen har ökat, bland annat genom den vidgade yrkesutbildning, som skogsvårdsstyrelserna har att meddela.

Gör man en uppdelning av skogsvårdsstyrelsernas samtliga kostnader för innevarande budgetår efter dessa grunder,

finner man att skogsägarna vid ett promilletal av 1,25 får betala 5,4 miljoner kronor mer än som rätteligen borde ankomma på dem. Det skulle därför räcka med en promillesats av drygt 0,7 för att täcka den andel av skogsvårdsstyrelsernas utgifter, som är att betrakta som en service till skogsägarna. Utredningen föreslår — liksom skogsstyrelsen — att skogsvårdsavgiften omedelbart sänkes till denna nivå, alltså 0,7 promille, som herr Spetz redan påpekat.

Men utredningen går vidare och föreslår en successiv, fullständig avveckling av skogsvårdsavgiften — detta med hänsyn till att avgiften blivit alltmer omstridd och att den drabbar även den, som inte utnyttjar skogsvårdsstyrelsernas tjänster. Metoden skulle enligt utredningen vara att målmedvetet, men med viss varsamhet, anpassa skogsvårdsstyrelsernas taxor till de verkliga kostnaderna och i samma takt sänka skogsvårdsavgiften. I bästa fall skulle en sådan skogsvårdens självfinansiering kunna tänkas bli genomförd under en tioårsperiod. Genomföres taxehöjningen snabbare, kan man vänta bakslag i skogsvårdsarbetet. Ett annat motiv för en relativt lång övergångstid är enligt min mening att den skoglīga yrkesutbildningen ännu släpar betydligt efter och att man därför tidigast om 10 år kan tänka sig att vi har en så utbyggd skoglig yrkesutbildning, att det kan sägas att skogsägarna kan förskaffa sig de kunskaper, som krävs för att de självständigt skall kunna sköta skogen på det rationella sätt skogsvårdslagen kräver.

Nu kanske det förvånar någon, att det bevisligen tagits ut mera i skogsvårdsavgift än vad skogsägarna får tillbaka i form av service från skogsvårdsstyrelsernas sida. Det beror på att vi redan i viss mån har beträtt den väg, som 1955 års skogsvårdsutredning rekommenderar. Sedan 1947 har skogsvårdsstyrelsernas taxor successivt höjts. Vi kan säga att de i dag är ungefär tiodubblade jämförda med åren närmast efter kriget. De vanligaste taxorna ligger vid ungefär 50 kr. per dag, men för vissa förrättningar, såsom rotstämplingar o. d., tar

skogsvårdsstyrelserna närmast ut fulla kostnaderna för den service de lämnar.

Denna successiva taxehöjning har gynnats och, kan vi säga, utan gnissel kunnat genomföras under skogsbrukets goda konjunkturer efter kriget. Läget i år är emellertid väsentligt annorlunda. Vid dagens — jämförda med 1950-talets priser i övrigt — låga priser kan enligt min mening en ytterligare taxehöjning befaras få negativ verkan både för skogsvården och för skogsvårdsstyrelsernas ekonomi. Det är i vetskap därom, som jag har reagerat något mot jordbruksministerns mening, att täckning av vissa av skogsvårdsstyrelsernas omkostnader, förorsakade av 1958 års riksdagsbeslut, skulle kunna ske genom en snar taxehöjning.

Om jag får återgå till vad vi behandlade här förra onsdagen, vill jag erinra om att det gällde vissa ökade kostnader, som skogsvårdsstyrelserna har fått och som skogsstyrelsen har begärt täckning för med 150 000 kronor. Jordbruksministern vill ge halva beloppet, men beträffande det övriga skriver han: »Enligt min mening bör sagda kostnadsökning till stor del kompenseras genom en snar höjning av styrelsens biträdes-taxor.» Jag vill opponera mig mot den tanken. I och för sig är det omöjligt att erhålla en sådan täckning genom en taxehöjning nu sedan snart tre fjärdedelar av budgetåret har gått. Det är vidare här inte enbart fråga om kostnader som gäller serviceverksamhet till skogsägarna, utan det är till huvudsaklig del fråga om laga förrättningar och annat, för vilka kostnaderna bör bestridas med allmänna medel. Jag finner det orealistiskt att i dagens läge försöka få in pengar genom taxehöjningar, alltså i en situation när det råder avsättnings-svårigheter för virket, avverkningarna begränsas o. s. v.

Vad jag såsom ledamot av 1955 års skogsvårdsutredning vill beklaga är, att jordbruksministern och i viss mån kanske också finansministern inte tycks ha observerat sambandet mellan taxor och skogsvårdsavgift. Utredningen har som en förutsättning för skogsvårdens själv-

finansiering genom höjda taxor ställt sänkning och så småningom ett helt slopande av skogsvårdsavgiften. Resultatet av jordbruksministerns förslag blir i stället att skogsvårdsavgiften bibehålles och att taxorna trots detta pressas ytterligare i höjden — allt detta i en tid med starkt sjunkande piser och begränsade avsättningsmöjligheter. Det är, anser jag, direkt olyckligt att förfara så.

Vi måste dessutom ta hänsyn till att skogsägarna genom skogsvårdsavgiften betalar in medel i en utsträckning som man med den allmänna syn som utredningen hade knappast kan begära att de skall göra. Jag delar den uppfattningen, att skogsvårdsavgiften redan i år borde ha sänkts till ungefär 0,7 promille. Det nu hårt pressade skogsbruket borde ha sluppit den del av avgiften som måste betecknas som en ren och numera omotiverad objektskatt. Jag anser inte heller — jag upprepar detta — att det i dagens läge kan vara skäligt — allra minst med bibehållen promilletsats för skogsvårdsavgiften — att genom förhöjda taxor bestrida kostnader föranledda av ett riksdagens beslut och som endast till mindre del faller på skogsvårdsstyrelsernas serviceverksamhet.

Det hade, herr talman, kanske också funnits anledning för mig att i detta sammanhang säga något om jordbruksministerns tidigare förslag att skogsvårdsstyrelserna med sina hårt anlitade omkostnadsanslag skall bestrida kostnaderna för planläggningen av skogsbilvägar, som beräknas belöpa sig på drygt 10 miljoner kronor. Jag skall emellertid inte nu gå närmare in på den frågan. Det förefaller mig dock ha varit rikti-gare om man hade tagit upp dessa utgifter i årets tilläggsstat II i stället för att skjuta dem till nästa år, då det troligen blir nödvändigt att ta upp dem på tilläggsstat.

Herr talman! I det till utskottsutlåtandet fogade särskilda yttrandet säges att det är på grund av det ytterligt ansträngda statsfinansiella läget som vederbörande avstått från yrkande om sänkning av promilletalet för uttagande av skogsvårdsavgift. Jag avstår från yr-

Interpellation om viss utredning angående anordnande av en laxtrappa i Kalix älv
 kande av samma skäl. Men jag skulle vilja vädja till finans- och jordbruksministrarna att noga överväga 1955 års skogsvårdsutrednings enligt min mening väl genomtänkta och avvägda förslag i fråga om skogsvårdsavgiftens avveckling. Och speciellt jordbruksministern skulle jag vilja lägga på minnet att taxehöjningar för skogsvårdsstyrelsernas förrättningar i dagens läge inte kan gagna skogsvården, inte heller ge de ekonomiska tillskott som höjningarna syftar till och — kanske framför allt — att taxehöjningar inte kan anses skäligen utan en samtidig sänkning av skogsvårdsavgiften.

Efter härmed slutad överläggning bifölls vad utskottet i det nu förevarande betänkandet hemställt.

Anmäldes och bordlades följande till kammaren överlämnade kungl. propositioner:

nr 53, angående bemyndigande att försälja viss kronan tillhörig fast egendom, m. m.;

nr 55, angående anslag till inlösen av aktier i Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag för budgetåret 1959/60, m. m.; och

nr 56, angående fortsatt disposition av vissa äldre reservationsanslag, avseende justitiedepartementets verksamhetsområde.

Interpellation om viss utredning angående anordnande av en laxtrappa i Kalix älv

Herr GRYM (s) erhöll på begäran ordet och yttrade:

Herr talman! I motionerna nr I: 173 och II: 208 år 1949 hemställdes, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära, att Kungl. Maj:t uppdrager åt fiskeristyrelsen att företaga en allsidig utredning angående angelägenheten av en laxtrappa i Jokkfallet, de tekniska möjligheterna för projektets genomförande, anläggningskostnaderna m. m., allt i avsikt att skapa förutsättningar

för en mera produktiv fiskodling i Kalix älv.

Samtliga hörda remissorgan, nämligen fiskeristyrelsen, vattenfallsstyrelsen och länsstyrelsen i Norrbottens län, tillstyrkte att en utredning kommer till stånd i enlighet med vad i motionerna hemställdes.

Jordbruksutskottet, till vilket motionerna hänvisats, anförde bl. a., att »av vad som under remissbehandlingen framkommit i ärendet framgår, att övre delen av Kalixälven är väl lämpad såsom lek- och uppehållsplats för lax. Det synes möjligt, att anordnande av en laxtrappa vid Jokkfallet skulle åtminstone till en del undanröja det hinder som fallet för närvarande utgör för laxen att komma upp till älvens övre del. Förbättrade betingelser för fortplantning och tillväxt av lax i Kalixälven skulle innebära ökad tillgång på lax även inom andra områden och torde därför vara av mera allmänt intresse. På detta skäl vill utskottet icke motsätta sig den av motionärerna begärda utredningen, som tillstyrkts av de hörda myndigheterna.»

Utskottet hemställde, »att riksdagen i anledning av de likalydande motionerna I: 173 och II: 208 må i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t uppdrager åt fiskeristyrelsen att företaga en allsidig utredning av frågan om anordnande av en laxtrappa vid Jokkfallet i Kalix älv och till riksdagen avlåter det förslag i ämnet, vartill utredningen må giva anledning».

Denna utskottets hemställan bifölls av riksdagen.

Nu har tio år förflutit sedan riksdagen fattade detta beslut. Såvitt jag har mig bekant har Kungl. Maj:t icke avlåtit något förslag i ärendet till riksdagen.

Det är ett allmänt lokalt intresse inom Kalixdalens kommuner, nämligen Överkalix, Korpilombolo, Tärändö och Kiruna stad, att få ett vidgat laxfiske och laxodling inom Kalix älv, vilket framgår av att Tornedalskommunernas förbund och Kalixälvdalskommunernas samarbetskommitté behandlat frågan om laxtrappa vid Jokkfallet och givit ärendet sitt stöd. I sitt yttrande över torne-

Interpellation om viss utredning angående anordnande av en laxtrappa i Kalix älv
dalsutredningen har Tärendö kommun även framhållit vikten av att laxtrappan vid Jokkfallet kommer till utförande. Förutom det förefintliga lokala intresset är det även ett allmänt intresse att laxen beredes möjligheter till nya lekplatser, då vattenkraftsbyggandets expansion spolierar den ena efter den andra av våra laxälvar.

Med åberopande av det anförda anhåller jag om första kammarens tillstånd att till herr statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet få framställa följande frågor:

1. Har fiskeristyrelsen verkställt nödig utredning rörande inrättande av laxtrappa i Jokkfallet i Kalix älv?

2. Om så är fallet, när kan riksdagen förvänta Kungl. Maj:ts förslag i ämnet?

På gjord proposition medgav kammaren, att ifrågavarande spörsmål finge framställas.

Anmäldes och bordlades följande under sammanträdet till herr talmannen avlämnade motioner:

nr 393, av herr *Sveningsson*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1959/60 till bidrag till studiecirkelverksamhet och till ungdomens fritidsverksamhet;

nr 394, av herr *Eskilsson m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statens stöd åt hästaveln; och

nr 395, av herr *Jonasson m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statens stöd åt hästaveln.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 15.01.

In fidem
K.-G. Lindelöw